

VIII. KAMATE

1. UGOVORNE KAMATE

Ugovorne kamate predstavljaju cijenu za korištenje tuđim novčanim ili materijalnim sredstvima. Kako im i samo ime kaže, prepuštene su ugovaranju samih ugovornih strana i o njima samima ovisi hoće li ih ugovoriti ili ne. Kod trgovačkih ugovora o zajmu (novčanom ili robnom), za razliku od građanskih ugovora, dužnik kamate duguje i ako nisu posebno ugovorene, **ali nema zakonskih zapreka da ugovorne strane ovu kamatu, ako to žele, ugovorom isključe.**

Pri ugovaranju kamata treba uzeti u obzir odredbe čl. 26. Zakona o obveznim odnosima (Nar. nov., br. 35/05. – 155/23., dalje: ZOO).

Prema čl. 29. st. 6. ZOO-a ako su ugovorene kamate veće od zateznih ne mogu se obračunavati nakon dospijeca („i ne mogu teći poslije dužnikova zakašnjenja“). Stope najviše dopuštenih kamatnih stopa, prema čl. 26. st. 1. i 2. ZOO-a, za razdoblje od 1. srpnja 2011. prikazane su u nastavku.

Tablica 1. Najviše dopuštene godišnje kamatne stope

Razdoblje	Između trgovaca	Između trgovaca i osoba javnog prava	Između osoba od kojih barem jedan nije trgovac (građani i druge osobe)
Od 1. 7. 2011. do 31. 7. 2015.	18 %	18 %	12 %
Od 1. 8. do 31. 12. 2015.	17,745 % (10,14 + (10,14 x 0,75))	17,745 % (10,14 + (10,14 x 0,75))	12,21 % (8,14 + (8,14 x 0,5))
Od 1. 1. do 30. 6. 2016.	17,5875 % (10,05 + (10,05 x 0,75))	17,5875 % (10,05 + (10,05 x 0,75))	12,075 % (8,05 + (8,05 x 0,5))
Od 1. 7. do 31. 12. 2016.	17,29 % (9,88 + (9,88 x 0,75))	17,29 % (9,88 + (9,88 x 0,75))	11,82 % (7,88 + (7,88 x 0,5))
Od 1. 1. do 30. 6. 2017.	16,94 % (9,68 + (9,68 x 0,75))	16,94 % (9,68 + (9,68 x 0,75))	11,52 % (7,68 + (7,68 x 0,5))
Od 1. 7. do 31. 12. 2017.	16,47 % (9,41 + (9,41 x 0,75))	16,47 % (9,41 + (9,41 x 0,75))	11,12 % (7,41 + (7,41 x 0,5))
Od 1. 1. do 30. 6. 2018.	15,91 % (9,09 + (9,09 x 0,75))	15,91 % (9,09 + (9,09 x 0,75))	10,64 % (7,09 + (7,09 x 0,5))
Od 1. 7. do 31. 12. 2018.	15,44 % (8,82 + (8,82 x 0,75))	15,44 % (8,82 + (8,82 x 0,75))	10,23 % (6,82 + (6,82 x 0,5))
Od 1. 1. do 30. 6. 2019.	14,95 % (8,54 + (8,54 x 0,75))	14,95 % (8,54 + (8,54 x 0,75))	9,81 % (6,54 + (6,54 x 0,5))
Od 1. 7. do 31. 12. 2019.	14,53 % (8,30 + (8,30 x 0,75))	14,53 % (8,30 + (8,30 x 0,75))	9,45 % (6,30 + (6,30 x 0,5))
Od 1. 1. do 30. 6. 2020.	14,19 % (8,11 + (8,11 x 0,75))	14,19 % (8,11 + (8,11 x 0,75))	9,17 % (6,11 + (6,11 x 0,5))
Od 1. 7. do 31. 12. 2020.	13,81 % (7,89 + (7,89 x 0,75))	13,81 % (7,89 + (7,89 x 0,75))	8,84 % (5,89 + (5,89 x 0,5))
Od 1. 1. do 30. 6. 2021.	13,56 % (7,75 + (7,75 x 0,75))	13,56 % (7,75 + (7,75 x 0,75))	8,63 % (5,75 + (5,75 x 0,5))
Od 1. 7. do 31. 12. 2021.	13,32 % (7,61 + (7,61 x 0,75))	13,32 % (7,61 + (7,61 x 0,75))	8,42 % (5,61 + (5,61 x 0,5))
Od 1. 1. do 30. 6. 2022.	13,11 % (7,49 + (7,49 x 0,75))	13,11 % (7,49 + (7,49 x 0,75))	8,24 % (5,49 + (5,49 x 0,5))
Od 1. 7. do 31. 12. 2022.	12,79 % (7,31 + (7,31 x 0,75))	12,79 % (7,31 + (7,31 x 0,75))	7,97 % (5,31 + (5,31 x 0,5))
Od 1. 1. do 30. 6. 2023.	18,38 % (10,50 + (10,50 x 0,75))	18,38 % (10,50 + (10,50 x 0,75))	8,25 % (5,50 + (5,50 x 0,5))
Od 1. 7. do 31. 12. 2023.	21,00 % (12,00 + (12,00 x 0,75))	21,00 % (12,00 + (12,00 x 0,75))	10,50 % (7,00 + (7,00 x 0,5))
Od 1. 1. do 30. 6. 2024.	21,875 % (12,50 + (12,50 x 0,75))	21,875 % (12,50 + (12,50 x 0,75))	11,25 % (7,50 + (7,50 x 0,5))
Od 1. 7. do 31. 12. 2024.	21,4375 % (12,25 + (12,25 x 0,75))	21,4375 % (12,25 + (12,25 x 0,75))	10,875 % (7,25 + (7,25 x 0,5))
Od 1. 1. do 30. 6. 2025.	19,5125 % (11,15 + (11,15 x 0,75))	19,5125 % (11,15 + (11,15 x 0,75))	9,225 % (6,15 + (6,15 x 0,5))
Od 1. 7. do 31. 12. 2025.	17,7625 % (10,15 + (10,15 x 0,75))	17,7625 % (10,15 + (10,15 x 0,75))	7,725 % (5,15 + (5,15 x 0,5))
Od 1. 1. do 30. 6. 2026.	17,7625 % (10,15 + (10,15 x 0,75))	17,7625 % (10,15 + (10,15 x 0,75))	7,725 % (5,15 + (5,15 x 0,5))

Kamatna stopa koja se primjenjuje u slučaju da su kamate ugovorene, ali nije određena njihova stopa, u skladu s čl. 26. st. 3. ZOO-a, prikazana je u nastavku.

Tablica 2. Godišnje kamatne stope koje se primjenjuju ako su kamate ugovorene, ali nije određena njihova stopa

Razdoblje	Između trgovaca	Između osoba od kojih barem jedna nije trgovac
Od 1. 7. 2011. do 31. 7. 2015.	7,5 %	3 %
Od 1. 8. do 31. 12. 2015.	5,07 % (10,14 / 2)	2,04 % (8,14 / 4)
Od 1. 1. do 30. 6. 2016.	5,025 % (10,05 / 2)	2,01 % (8,05 / 4)
Od 1. 7. do 31. 12. 2016.	4,94 % (9,88 / 2)	1,97 % (7,88 / 4)
Od 1. 1. do 30. 6. 2017.	4,84 % (9,68 / 2)	1,92 % (7,68 / 4)
Od 1. 7. do 31. 12. 2017.	4,75 % (9,41 / 2)	1,85 % (7,41 / 4)
Od 1. 1. do 30. 6. 2018.	4,55 % (9,09/2)	1,77 % (7,09 / 4)
Od 1. 7. do 31. 12. 2018.	4,41 % (8,82 / 2)	1,71 % (6,82 / 4)
Od 1. 1. do 30. 6. 2019.	4,27 % (8,54 / 2)	1,64 % (6,54 / 4)
Od 1. 7. do 31. 12. 2019.	4,15 % (8,30 / 2)	1,58 % (6,30 / 4)
Od 1. 1. do 30. 6. 2020.	4,055 % (8,11 / 2)	1,528 % (6,11 / 4)
Od 1. 7. do 31. 12. 2020.	3,95 % (7,89 / 2)	1,47 % (5,89 / 4)
Od 1. 1. do 30. 6. 2021.	3,875 % (7,75 / 2)	1,44 % (5,75 / 4)
Od 1. 7. do 31. 12. 2021.	3,805 % (7,61 / 2)	1,40 % (5,61 / 4)
Od 1. 1. do 30. 6. 2022.	3,745 % (7,49 / 2)	1,37 % (5,49 / 4)
Od 1. 7. do 31. 12. 2022.	3,655 % (7,31 / 2)	1,33 % (5,31 / 4)
Od 1. 1. do 30. 6. 2023.	5,25 % (10,50 / 2)	1,375 % (5,50 / 4)
Od 1. 7. do 31. 12. 2023.	6,00 % (12,00 / 2)	1,75 % (7,00 / 4)
Od 1. 1. do 30. 6. 2024.	6,25 % (12,50 / 2)	1,875 % (7,50 / 4)
Od 1. 7. do 31. 12. 2024.	6,125 % (12,25 / 2)	1,8125 % (7,25 / 4)
Od 1. 1. do 30. 6. 2025.	5,575 % (11,15 / 2)	1,5375 % (6,15 / 4)
Od 1. 7. do 31. 12. 2025.	5,075 % (10,15 / 2)	1,2875 % (5,15 / 4)
Od 1. 1. do 30. 6. 2026.	5,075 % (10,15 / 2)	1,2875 % (5,15 / 4)

2. KAMATE NA ZAJMOVE PRAVNIM I FIZIČKIM OSOBAMA

Kamatne stope se slobodno ugovaraju, ali do visine najviše stope ugovorenih kamata koje proizlaze iz čl. 26. ZOO-a i vodeći računa o tome jesu li ugovaratelji trgovci ili građani (vidjeti pregled stopa u prethodnoj točki). Kad je u pitanju zajmovni odnos poduzetnik

– fizička osoba, treba imati na umu minimum koji određuju porezni propisi.

Ako zajam daje pravna osoba i obrtnik svojim zaposlenicima, članovima uprave ili drugim fizičkim osobama, treba ugovoriti **minimalno kamatu od 2 %** godišnje u skladu s čl. 21. st. 3. Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16. – 152/24.) kako ne bi morali obračunati dohodak u naravi i na to platiti porez i doprinose.

Za obračun kamata (ako su ugovorene) zajmodavac NE treba ispostaviti račun. Navedeno proizlazi iz čl. 78. st. 3. Zakona o PDV-u.

Fizičke osobe mogu bez kamata dati zajam pravnoj osobi, a primjenjuje se također odredba čl. 26. ZOO-a i najviša stopa kamata. Prilikom isplata kamata fizičkim osobama trgovačko društvo mora obračunati i obustaviti porez na dohodak od kamata po odbitku po stopi od 12 % (vidjeti u točki V. DOHODCI OD KAPITALA I IMOVINE).

Ako kamate plaćaju domaći poduzetnici inozemnim nebankarskim pravnim osobama (osim za kamate za nabavu opreme ili nabave dobara na robni kredit te kamata koje se plaćaju inozemnim bankama ili drugim financijskim institucijama), pri plaćanju obračunavaju i plaćaju porez po odbitku od 15 % iz svote kamate (čl. 31. Zakona o porezu na dobit – Nar. nov., br. 177/04. – 151/25.), osim ako je u primjeni međunarodni ugovor prema kojemu se postupa. Za to domaći isplatelj treba osigurati propisanu potvrdu (v. Pravilnik o porezu na dobit – Nar. nov., br. 95/05. – 16/25.). Detaljnije o tome u *RRiF-u* br. 8/24., str. 57.

2.1. KAMATE IZMEĐU POVEZANIH OSOBA

Kamate na zajmove između povezanih osoba, u skladu s čl. 14. Zakona o porezu na dobit i čl. 37. Pravilnika o porezu na dobit, odnose se na zajmove između rezidenta i nerezidenta, ali i između rezidenata ako je jedna od njih u povoljnijem poreznom položaju. Za 2026. godinu stopa kamata između povezanih osoba objavljena je u Odluci o objavi kamatne stope na zajmove između povezanih osoba (Nar. nov., br. 150/25.).

U nastavku su prikazani mogući slučajevi za 2026. godinu:

I.	PODUZETNIK – REZIDENT DAJE ZAJAM POVEZANOM DRUŠTVU – NEREZIDENTU:
a)	bez kamate ➤ osnovicu poreza na dobitak uvećati za kamatu od 2,65 % godišnje
b)	s kamatom nižom od 2,65 % godišnje ➤ osnovicu poreza na dobitak uvećati za razliku kamate do 2,65 % godišnje i ugovorene kamate
c)	s kamatom od 2,65 % i višom ➤ ne povećava se osnovica poreza na dobitak

Do novih znanja bez putovanja
Snimke webinaru
u ponudi RRIF-a

<https://www.rrif.hr/webinari-snimke/>

II.	PODUZETNIK – REZIDENT PRIMA ZAJAM OD POVEZANOG DRUŠTVA – NEREZIDENTA:
a)	bez kamate ➤ ne povećava se osnovica poreza na dobitak
b)	s kamatom od 2,65 % godišnje i nižom ➤ ugovorena kamata je porezno priznati trošak
c)	s kamatom višom od 2,65 % godišnje ➤ razlika između ugovorene kamate i kamate obračunane po 2,65 % god. porezno je nepriznati trošak
Navedena pravila primjenjuju se i na zajmove između povezanih osoba koje su rezidenti ako jedna od povezanih osoba ima:	
• povlašteni porezni status, odnosno plaća porez na dobitak po stopama koje su niže od propisane stope ili je oslobođena od plaćanja poreza na dobitak, ili • u poreznom razdoblju pravo na prijenos poreznog gubitka iz prethodnih poreznih razdoblja.	

Ako je zajam primljen od povezanog društva – člana društva (dioničara) nerezidenta, odnosno pravne osobe koja nije obveznik poreza na dobitak u RH (niti poreza na dohodak od kapitala) i drži najmanje 25 % dionica ili udjela u kapitalu društva-dužnika, a **svota njegova zajma premašuje četverostruku svotu njegova udjela** – obračunana kamata dužniku iznad propisanog limita je porezno nepriznati trošak, neovisno o ugovorenoj kamatnoj stopi (čl. 8. st. 1. Zakona o porezu na dobit).

Ako se kamata isplaćuje povezanim društvima iz EU-a ili EGP-a, tada se ne obračunava porez po odbitku ako su ispunjeni uvjeti iz čl. 31. b) – d) Zakona o porezu na dobit. Navedeno oslobođenje primjenjuje se ako isplatiatelj u trenutku isplate ima potvrdu mjerodavnog poreznog tijela o tome da je primatelj navedene naknade porezni obveznik, ako je nerezident zemlje članice EU, ako je organiziran kao trgovačko društvo u skladu s prvom zemlje sjedišta te ako ima najmanje 25 % vlasništva kapitala u društvu isplatiatelju ili isplatiatelj u primatelju ili treće društvo ima barem 25 % kapitala u jednom i drugom.

Ako se kamate isplaćuju inozemnim fizičkim osobama koje su dale zajmove poduzetnicima, porez na dohodak od kamata po odbitku obračunava se uz uvažavanje odredaba ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ako se primjenjuje (vidi pregled ugovora).

Zatezne kamate između povezanih osoba za dužnika su porezno nepriznati trošak prema čl. 7. st. 1. t. 9. Zakona o porezu na dobit, neovisno o tome je li ih zaračunalo tuzemno ili inozemno povezano društvo (vjerovnik) i neovisno o tome po kojoj je stopi zatezna kamata obračunana.

Napomena: O računovodstvenom i poreznom položaju kamata pisali smo u časopisu RRiF br. 6/22. str. 37., 10/22. str. 33.

Za narudžbe naših izdanja ili dokupa minuta za savjete, pisana mišljenja i dr., molimo javiti se na broj (01)/4699-760; mob. 099/4699-760 ili e-poštu: rrif@rrif.hr

3. ZATEZNE KAMATE

3.1. NAČIN OBRAČUNA KAMATA

Način obračuna zatezne kamate propisan je Zakonom o kamatama (Nar. nov., br. 94/04. i 35/05.). Zatezna kamata obračunava se primjenom dekurzivnoga jednostavnog kamatnog računa na dospjelu glavnica bez pripisa zatezne kamate glavnici istekom obračunskog razdoblja.

Pri obračunu zatezne kamate primjenjuju se sljedeće formule:

$$K = C \times p \times n / 100 \quad (1)$$

$$K = C \times p \times d / 36.500 \quad (2)$$

gdje oznake imaju sljedeće značenje:

K = zatezna kamata

p = stopa zatezne kamate

C = glavnica

n = broj godina

d = broj dana.

Za obračunsko razdoblje kraće od jedne godine primjenjuje se kalendarski broj dana za tu godinu i matematički izraz pod (2).

To znači da za izračun zatezne kamate nije dopuštena primjena komforne metode niti za razdoblje kraće od godine dana, već se primjenjuje proporcionalni (jednostavni) način obračuna.

Napomena: Opširnije o tome pisali smo u časopisu RRiF br. 8/04., str. 44., 12/08., str. 23. i 10/11., str. 74., gdje je navedeno i vjerodostojno tumačenje čl. 3. st. 1. Zakona o zateznim kamatama (Nar. nov., br. 58/4.) te u Priručniku o kamatama. Također u RRiF-u br. 10/16., str. 158., 4/16. str. 154. i 7/21., str. 115.

3.2. STOPE ZATEZNIH KAMATA DO 29. LIPNJA 2013. GODINE ZA PODUZETNIKE

Prema Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (Nar. nov., br. 108/12., 144/12., 81/13. i 112/13.; dalje: ZFPPN) iz lipnja 2013. godine izmijenjen je način utvrđivanja stope zakonskih i ugovornih zateznih kamata između poduzetnika te između poduzetnika i osoba javnog prava.

Odredbe navedenog propisa primjenjuju se na ugovorne obveze od 30. lipnja 2013. godine za obračun zakonskih zateznih kamata i ugovornih zateznih kamata između poduzetnika, odnosno poduzetnika i osoba javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze, **pod uvjetom da je do isporuke robe ili pružanja usluge došlo 30. lipnja 2013. godine ili poslije, dok se na isporuke nastale prije 30. lipnja 2013. godine primjenjuju odredbe Zakona o obveznim odnosima** (Nar. nov., br. 35/05., 41/08. i 125/11.; dalje: ZOO).

Odredbe čl. 29. ZOO-a (kojima je prije, na jedinstven način, bilo uređeno pitanje obveze plaćanja zateznih kamata), i dalje ostaju na snazi i primjenjuju se na sve „ostale odnose“ (između građana, između poduzetnika i građana za zakašnjenje u plaćanju javnih prihoda), osim na novčane obveze između poduzetnika odnosno poduzetnika i osoba javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze (a koji su uređeni čl. 12.a ZFPPN-a kao posebnim propisom).

To konkretno znači da se na sve ugovorne obveze koje su nastale (sklopljene) prije 30. lipnja 2013. godine (zaključno s 29. lipnja 2013.) primjenjuju odredbe ZOO-a o zateznim kamata, odnosno kod kašnjenja s ispunjenjem novčane obveze u odnosima između poduzetnika – trgovaca te trgovaca i osoba javnog prava, u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze, stopa zateznih kamata od 15 % (a ne stope utvrđene prema odredbama ZFPPN-a), ali uz uvjet da je i isporuka robe ili usluge obavljena prije 30. lipnja 2013. godine.

Tablica 3. Pregled eskontnih stopa i zateznih kamata od 2008. godine do 31. srpnja 2015. godine za isporuke dobara i usluga nastale prije 30. lipnja 2013. godine i ostale odnose

MJESEC / GODINA	ESKONTNA STOPA HNB-a U %		ZATEZNA KAMATA*	
			Između poduzetnika	Između poduzetnika, državnih tijela, građana i drugih osoba
	mjesečna	godišnja	godišnja	godišnja
2008.	–	9,0	17,0	14,0
2009.	–	9,0	17,0	14,0
2010.	–	9,0	17,0	14,0
– 6. 2011.	–	9,0	17,0	14,0
– 12. 2011.	–	7,0	15,0	12,0
2012.	–	7,0	15,0	12,0
od 1. do 29. 6. 2013.	–	7,0	15,0	12,0
od 30. 6. 2013. do 31. 12. 2013.	–	7,0	15,0	12,0
2014.	–	7,0	15,0	12,0
– 31. 7. 2015.	–	7,0	15,0	12,0

* Vrijedi za ugovorne obveze nastale prije 30. 6. 2013. godine.

Napomena: Stope zateznih kamata za prethodna razdoblja mogu se vidjeti u prilogu časopisu RRiF br. 2/22. – Stručne informacije za 2022. godinu.

Ako je isporuka robe ili usluge obavljena 30. lipnja 2013. godine ili nakon toga datuma, vjerovnik od dužnika u slučaju kašnjenja s plaćanjem može naplatiti zateznu kamatu prema stopama iz tablice 4.

3.3. STOPE ZATEZNIH KAMATA OD 30. LIPNJA 2013. GODINE DO 31. SRPNJA 2015. GODINE ZA ODNOS IZMEĐU PODUZETNIKA I OSOBA JAVNOG PRAVA

S obzirom na to da je u odnosima između poduzetnika te poduzetnika i osoba javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze zakonska zatezna kamata jednaka referentnoj stopi uvećanoj za 8 postotnih poena zakonska zatezna kamata stopa od 30. lipnja 2013. godine do 31. prosinca 2013. godine obračunava se prema stopama iz tablice 4.

Napomena:

- Od 30. lipnja 2013. stopu zatezne kamate nije moguće ugovarati u odnosima između poduzetnika i osoba javnog prava, već samo u odnosima između poduzetnika, a u takvim odnosima ugovorena stopa zatezne kamate može biti samo do visine zakonske zatezne kamate, ali ne i iznad toga.
- Za isporuke roba i usluga obavljenih prije 30. lipnja 2013. godine (zaključno s 29. lipnja 2013.). ako je nastalo kašnjenje u roku plaćanja, primjenjuje se stara stopa od 15 %.

Tablica 4. Stopa zakonske zatezne kamate koja se obračunava pri zakašnjenju s plaćanjem u odnosima IZMEĐU PODUZETNIKA i između poduzetnika i osoba javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze za isporuke robe ili usluge obavljene 30. lipnja 2013. godine te do 31. srpnja 2015. godine

RAZDOBLJE	KAMATNA STOPA (godišnja)
do 30. lipnja 2013. (zaključno s 29. lipnja 2013.)	15 %
od 30. lipnja do 31. prosinca 2013.	12,40 % (5,40 – 1 + 8)
od 1. siječnja 2014. do 30. lipnja 2014.	12,35 % (5,35 – 1 + 8)
od 1. srpnja 2014. do 31. prosinca 2014.	12,29 % (5,29 – 1 + 8)
od 1. siječnja 2015. do 30. lipnja 2015.	12,14 % (5,14 – 1 + 8)
od 1. srpnja 2015. do 31. srpnja 2015.	12,13 % (5,13 – 1 + 8)

3.4. STOPE ZATEZNIH KAMATA OD 1. KOLOVOZA 2015. GODINE DO 31. PROSINCA 2022. GODINE

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima (Nar. nov., br. 78/15.) promijenjen je Zakon o obveznim odnosima, Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi te Zakon o potrošačkom kreditiranju.

Dotadašnji tekst Zakona o obveznim odnosima (ZOO) bio je objavljen u Nar. nov., br. 35/05., 41/08. i 125/11., Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (ZFPIPN) u Nar. nov., br. 108/12., 144/12., 81/13. i 112/13., a Zakona o potrošačkom kreditiranju u Nar. nov., br. 75/09., 112/12., 143/13., 14/13. i 9/15.

Zatezne kamate u razdoblju od 1. kolovoza 2015. godine do 31. prosinca 2022. godine određivale su se polugodišnje na temelju *prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunane za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu.*

Tako su izmjenama ZOO-a i ZFPIPN-a **ujednačene visine stopa zakonskih zateznih kamata** za odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava s visinom stope zakonskih zateznih kamata koja se primjenjuje na poslovne transakcije između poduzetnika i poduzetnika i osobe javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze.

Obračun zateznih kamata u spomenutom razdoblju uređuje tekst Zakona o obveznim odnosima (Nar. nov., br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., 29/18. i 126/21.) i Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (Nar. nov., br. 108/12., 144/12., 81/13., 112/13., 71/15. i 78/15.).

REPRINT - JEDINSTVENO U HRVATSKOJ

MENADŽERSKO RAČUNOVODSTVO

Narudžbenica na kraju časopisa RRiF.

Tablica 5. Referentne kamatne stope i stope zatezних kamata koje se obračunavaju na zakašnjenje plaćanja između poduzetnika te poduzetnika i osoba javnog prava i u ostalim odnosima za razdoblje od 1. kolovoza 2015. godine do 31. prosinca 2022. godine

Razdoblje	Referentna kamatna stopa	Objava – Nar. nov., br.	Propis	Ugovori između trgovaca	Ugovori između trgovaca i osoba javnog prava (obveznika javne nabave)	Ostali odnosi (za zakašnjenja u plaćanju javnih prihoda, građani međusobno, pravne osobe i građani i sl.
Od 1. 8. do 31. 12. 2015.	5,14 %	85/15.	čl. 29. ZOO-a	10,14 % (5,14 + 5)	10,14 % (5,14 + 5)	8,14 % (5,14 + 3)
			čl. 3. ZFPIPN-a	10,14 % (5,14 – 3 + 8)	10,14 % (5,14 – 3 + 8)	–
Od 1. 1. do 30. 6. 2016.	5,05 %	140/15.	čl. 29. ZOO-a	10,05 % (5,05 + 5)	10,05 % (5,05 + 5)	8,05 % (5,05 + 3)
			čl. 3. ZFPIPN-a	10,05 % (5,05 – 3 + 8)	10,05 % (5,05 – 3 + 78)	–
Od 1. 7. do 31. 12. 2016.	4,88 %	60/16.	čl. 29. ZOO-a	9,88 % (4,88 + 5)	9,88 % (4,88 + 5)	7,88 % (4,88 + 3)
			čl. 3. ZFPIPN-a	9,88 % (4,88 – 3 + 8)	9,88 % (4,88 – 3 + 8)	–
Od 1. 1. do 30. 6. 2017.	4,68 %	1/17.	čl. 29. ZOO-a	9,68 % (4,68 + 5)	9,68 % (4,68 + 5)	7,68 % (4,68 + 3)
			čl. 3. ZFPIPN-a	9,68 % (4,68 – 3 + 8)	9,68 % (4,68 – 3 + 8)	–
Od 1. 7. do 31. 12. 2017.	4,41 %	64/17.	čl. 29. ZOO-a	9,41 % (4,41 + 5)	9,41 % (4,41 + 5)	7,41 % (4,41 + 3)
			čl. 3. ZFPIPN-a	9,41 % (4,41 – 3 + 8)	9,41 % (4,41 – 3 + 8)	–
Od 1. 1. do 30. 6. 2018.	4,09 %	1/18.	čl. 29. ZOO-a	9,09 % (4,09 + 5)	9,09 % (4,09 + 5)	7,09 % (4,09 + 3)
			čl. 3. ZFPIPN-a	9,09 % (4,09 – 3 + 8)	9,09 % (4,09 – 3 + 8)	–
Od 1. 7. do 31. 12. 2018.	3,82 %	59/18.	čl. 29. ZOO-a	8,82 % (3,82 + 5)	8,82 % (3,82 + 5)	6,82 % (3,82 + 3)
			čl. 3. ZFPIPN-a	8,82 % (3,82 – 3 + 8)	8,82 % (3,82 – 3 + 8)	–
Od 1. 1. do 30. 6. 2019.	3,54 %	1/19.	čl. 29. ZOO-a	8,54 % (3,54 + 5)	8,54 % (3,54 + 5)	6,54 % (3,54 + 3)
			čl. 3. ZFPIPN-a	8,54 % (3,54 – 3 + 8)	8,54 % (3,54 – 3 + 8)	–
Od 1. 7. do 31. 12. 2019.	3,30 %	64/19.	čl. 29. ZOO-a	8,30 % (3,30 + 5)	8,30 % (3,30 + 5)	6,30 % (3,30 + 3)
			čl. 3. ZFPIPN-a	8,30 % (3,30 – 3 + 8)	8,30 % (3,30 – 3 + 8)	–
Od 1. 1. do 30. 6. 2020.	3,11 %	125/19.	čl. 29. ZOO-a	8,11 % (3,11 + 5)	8,11 % (3,11 + 5)	6,11 % (3,30 + 3)
			čl. 3. ZFPIPN-a	8,11 % (3,11 – 3 + 8)	8,11 % (3,11 – 3 + 8)	–
Od 1. 7. do 31. 12. 2020.	2,89 %	75/20.	čl. 29. ZOO-a	7,89 % (2,89 + 5)	7,89 % (2,89 + 5)	5,89 % (2,89 + 3)
			čl. 3. ZFPIPN-a	7,89 % (2,89 – 3 + 8)	7,89 % (2,89 – 3 + 8)	–
Od 1. 1. do 30. 6. 2021.	2,75 %	1/21.	čl. 29. ZOO-a	7,75 % (2,75 % + 5)	7,75 % (2,75 % + 5)	5,75 % (2,75 % + 3)
			čl. 3. ZFPIPN-a	7,75 % (2,75 % – 3 + 8)	7,75 % (2,75 % – 3 + 8)	–
Od 1. 7. do 31. 12. 2021.	2,61 %	74/21.	čl. 29. ZOO-a	7,61 % (2,61 + 5)	7,61 % (2,61 + 5)	5,61 % (2,61 + 3)
			čl. 3. ZFPIPN-a	7,61 % (2,61 – 3 + 8)	7,61 % (2,61 – 3 + 8)	–
Od 1. 1. do 30. 6. 2022.	2,49 %	1/22.	čl. 29. ZOO-a	7,49 % (2,49 + 5)	7,49 % (2,49 + 5)	5,49 % (2,49 + 3)
			čl. 3. ZFPIPN-a	7,49 % (2,49 – 3 + 8)	7,49 % (2,49 – 3 + 8)	–
Od 1. 7. do 31. 12. 2022.	2,31 %	75/22.	čl. 29. ZOO-a	7,31 % (2,31 + 5)	7,31 % (2,31 + 5)	5,31 % (2,31 + 3)
			čl. 3. ZFPIPN-a	7,31 % (2,31 – 3 + 8)	7,31 % (2,31 – 3 + 8)	–

3.5. STOPE ZATEZNIH KAMATA OD 1. SIJEČNJA 2023. GODINE

Prema čl. 29. st. 2. Zakona o obveznim odnosima (Nar. nov., br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., 29/18., 126/21., 114/22., 156/22. i 155/23.; dalje: ZOO) stopa zatezних kamata na odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava određuje se, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za osam postotnih poena, a u ostalim odnosima za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine.

Prema čl. 3. t. 19. ZFPPN-a (Nar. nov., br. 108/12., 144/12., 81/13., 112/13., 71/15., 78/15. i 114/22.) zakonska kamata za kašnjenje s plaćanjem je osnovna

kamatna stopa za kašnjenje s plaćanjem po stopi koja je jednaka svoti referentne stope, uvećana za 8 postotnih poena. Jednako kao i u ZOO-u, tako se i prema ZFPPN-u kao referentna stopa za prvo polugodište predmetne godine uzima stopa važeća na dan 1. siječnja te godine, a kao referentna stopa za drugo polugodište predmetne godine uzima se stopa važeća na dan 1. srpnja te godine (čl. 12.a st. 5.).

Referentna stopa u ZOO-u i ZFPPN-u je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizišla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke. Hrvatska narodna banka obvezna je objaviti tu kamatnu stopu u *Narodnim novinama*.

Tablica 6. Referentne kamatne stope i stope zatezних kamata koje se obračunavaju na zakašnjenje plaćanja između poduzetnika te poduzetnika i osoba javnog prava i u ostalim odnosima za razdoblje od 1. siječnja 2023. godine do 30. lipnja 2026. godine

Razdoblje	Referentna kamatna stopa	Objava – Nar. nov., br.	Ugovori između trgovaca (poduzetnika) – ZOO i ZFPPN	Ugovori između trgovaca (poduzetnika) i osoba javnog prava – ZOO i ZFPPN	Ostali odnosi – ZOO
Od 1. 1. do 30. 6. 2023.	2,50 %	1/23.	10,50 % (2,50 + 8)	10,50 % (2,50 + 8)	5,50 % (2,50 + 3)
Od 1. 7. do 31. 12. 2023.	4,00 %	69/23.	12,00 % (4,00 + 8)	12,00 % (4,00 + 8)	7,00 % (4,00 + 3)
Od 1. 1. do 30. 6. 2024.	4,50 %	156/23.	12,50 % (4,50 + 8)	12,50 % (4,50 + 8)	7,50 % (4,50 + 3)
Od 1. 7. do 31. 12. 2024.	4,25 %	77/24.	12,25 (4,25 + 8)	12,25 (4,25 + 8)	7,25 (4,25 + 3)
Od 1. 1. do 30. 6. 2025.	3,15 %	153/24.	11,15 % (3,15 + 8)	11,15 % (3,15 + 8)	6,15 % (3,15 + 3)
Od 1. 7. do 31. 12. 2025.	2,15 %	95/25.	10,15 % (2,15 + 8)	10,15 % (2,15 + 8)	5,15 % (2,15 + 3)
Od 1. 1. do 30. 6. 2026.	2,15 %	158/25.	10,15 % (2,15 + 8)	10,15 % (2,15 + 8)	5,15 % (2,15 + 3)